כדי לפרסמה "שנפטרה מז הבכורה למימרא

דולד מעליא הוא ואמאי אין מטמא לא במגע

ולא במשא אמר רבי יוחנן משום בימול ברוב

נגעו בה ואזרא רבי יוחגן לטעמיה דאמר ר'

יוחנן רבי אליעזר בן יעקב ורבי שמעון אמרו

רבר אחד רבי אליעור בן יעקב הא דאמרן ר'

שמעון מאי היא דתגן יהשליא יבבית הבית

ממא לא שהשליא ולד אלא ישאין שליא

בלא ולד רבי שמעון אומר יולד נימוק עד

שלא יצא: תנן התם סיאין לנפלים פתיחת

הקבר עד שיעגילו ראש כפיקה מאי כפיקה

אמר רב הונא כפיקה של צמר אמר ליה חייא

בר רב לרב הונא רבי פריש של שתי או של

ערב אמר ליה תניא יפיקה של שתי דברי רבי

מאיר רבי יהודה אומר של ערב רבי אליעזר

כב.

ל) נדה יח. כו.. ב) אהלות פ"ו מ"ד, ג) [מוספתא דאהלות ספ"ח ע"ש], ד) מוספתא דכלים ב"מ רפ"ו אהלות פי"ז מ״ה, ה) ןעירובין ט. ע״ז עג.ן, מייה, ש) [עירופין ט. ע"יו עב.,]

ו] [עש"ו]

בביאור מלה זון, ז) מרומות

בביאור מלה זון, ז) מרומות

מייב ע"ש, א] [רש"ש

מח"ון, ט) דטומאה בוקעת

הוא והדין צ"ק, י) דממילהא

צ"ק, ל) [דף עה.],

הגהות הב"ח

רש"י ד"ה ביטול ברוב (ה) וכו׳ דם וגנינים. נ״ב ל׳ משנה פ' יש בכור דף מו: (ב) ד"ה ר' שמעון וכר המפלת הס"ד ולח"כ מ"ה אין לנפלים פתיחת וכר יה"ה פתיחת החבר וקאמר דפתיחת אינו לנפלים וכו׳ לפריות לאט לנפנים יום כבר כלומר שעב ראשו: (ג) ד"ה של אשה להיות לה דין פתיחת: (ד) ד"ה כשל ערב וכו׳ טומאה בלועה:

לעזי רש"י

למושי"ל [לימושי"ל]. פקעת (של חוט).

מוסף רש"י

י כדי לפרסמה. שנפטרה מן . הבכורה. שידעו הכל שזה פטר הנכורה, שידעו הכנ אזה פטר לחס (נדה בז:). ביטול ברוב. מיחוי הנפל נטל נדס (שם). השליא בבית. אף אם אין ולד נכאה, הבית טמא. משום אסל המת (נדה יח.) דולד הוה בה ומת (שם כו.). נמוק הולד. וינישר נמוק הולד. ונעקה לס ונתערב בדם הלידה ובטל ברוב (שם ושם). מצא מין את מינו וניעור. נתחות על ידי מינו וניעור משנתו שהיה מינו ומעור משנתו שהיה בתחלה בטל אלל שאינו מינו (ערובין ט.) ולשון ניעור כאיש (ערובין ט.) ולשון ניעור כאיש אשר יעור משנחו, הניעור צלילה, וכל היכי דתני מלא מין . את מינו וניעור היינו פירושה, יים שמפרשין וניעור נוער יחורתו הראשונה ונדבק ירמו הרסשונה ונדבק ירו ונמחזק, וא"כ נוער מיבעי ליה (ע"ז עג.).

רבינו גרשום

חיישינן דאית בה לגמרי ולד. משום הכי תקבר כדי לפרסמה שנפטרה מן בו לכורה: וכיון דפטורה הבכורה: וכיון דפטורה מן הבכורה א"כ מחזקינן בולד אמאי אינה מטמאה: משום בטול ברוב נגעו בה. ודאי יש בה צורת ולד ומה טעם אינה מטמאה לפי שמתבטלת ברוב בדם: השליא בבית. שהפילה שליא בלבד בבית: ולד נימוק עד שלא יצא. דבטל הוא ברוב דם וגנינים ומים שרשליא ומהור הריח: איז שבשליא וטהוד הבית: אין לנפלים פתיחת קבר. כיון שנפתח ל) דולד שכלו לו חדשיו ומת במעי אמו כגון שיושבת האשה על . המשבר היינו פתיחת קבר יומשבו זיינו פוניות קבו כיון שנפתח הקבר אימת דמאהיל על הבית בפותח טפח מאותה שעה הבית טמא ואע"פ שלא נולד כולו עד למחר אבל נפלים שלא כלו חדשיו אין להן פתיחת כלו חדשיו אין להן פתיחת קבר לטמא את הבית עד שיהא ראשו עגול כפיקה . כלומר שתהא גמורה צורתו ופרצוף פניו ושיהא ראשו גדול כפקעיות של צמר.

ומשני כדי לפרסמה. לאם שפטורה מן הבכורה דמדקברינן לחררה רבי אליעזר ורבי שמעון אמרו דבר אחד. אע"ג דרבנן יו מודו מחזקינן ליה כולד: וקפריך כיון דפטרת ליה מבכורה למימרא דולד מעליה הוה והמהי. הינה מטמחה: ביטול ברוב. להכי הינה מטמחה שבטל הבשר ברוב דם וגנונים (6) שיולאין עמו: נגעו בה. הא

דאמרו דלא מטמא במגעה משום ביטול ברוב: השליה בבית. שהפילה החשה שליא ואין ולד ניכר ח בה: הבית טמא. כדקתני טעמא דאין שליא בלא ולד אלא שנימוק ואעפ"כ יו מטמא: רבי שמעון אומר יו הולד נימוק. ומוקמינן התם דטעמא דר' שמעון דאמר הבית טהור משום ביטול ברוב נגעו בה במסכת נדה בפרק המפלח שונט (דף מ.): פחיחת הקבר. אשה שמת עוברה במעיה וישבה על המשבר ונפתח קבר הרחם בבית זה ולא יצא הולד והוליאוה לבית אחר טמא הבית הראשון כאילו נולד שם שי דטומאה בוקעה יו והוא הדין פתיחת הקבר אינו לנפלים אלא לנפל שהעגיל ראשו כבר שעב רחשו: יח פיקה של למר. למושי"ל: רבי פריש. דלריך פיקה של שתי שקטנה או פיקה של ערב שגדולה: אמר ליה חניא. דפליגי בה: משיראו טפיפיות. ר"ח בר לדוק פליג אתנא קמא ואמר אע"ג שלא העגילו ראש כפיקה יש פתיחת הקבר משיפתח רחמה כל כך שיראו בתוך רחמה טפיפיות: לפרדה זו שכורעת להטיל מים. וכורעת יותר מבהמה וחיה ומתוך כריעה נפתח רחמה מאד ונראין קמטים ברחם: פיקה מחוך פיקה. והיינו טפיפיות תרי זימני פיפי היינו פיקה ים: ואין לי לפרש. איני יודע לפרש: של אשה. (a) דין להיות לה פתיחת הקבר יגו: של בהמה. שלא תהא כטומאה בלועה לטומאת מגע יה משום נבילה של נפל אם הושיט הרועה יד ונגע בו להוליאו מן הרחם: כשל ערב. משהעגיל רחש כפיהה של ערב ואי לאו (י) טמא בלועה היא ולא מטמיא כדתנן בהמה שמת עוברה בתוך מעיה והושיט הרועה את ידו ונגע בו טהור בפרק בהמה המקשה (חולין דף ע:): גוש. עפר שיעורו לטמא באהל ולשרוף עליו תרומה וקדשים: כפיקה גדולה של סקחין. מרצופין מח סקחין גדולים של גמי וכשנועלין אותן חותמין אותן: וישנו בלד העליון של מגופה חבים

בלד העליון של כיסוי שעושין לחביות של חרם רחב מלמטה לכסות החבית והולך ומתקצר למעלה כדי שיאחז

לחם: משיקו במים. שתא נטתא תחתת מגע עם הארץ: וטהור ממה נפשך. דודאי מים מעורבים בו ואי מיא רובא ובטיל הליר ברוב ומקבל טומאה מחמת המים ומיא סלקא להו טבילה בהשקה שנותן הכלי במקוה עד שעוברים מי המקוה על פיו ונושקין עם המים שבתוך הכלי ואע"ג דאוכל ומשקה לית להו טהרה במקוה

בידים ואותו לד שהולך וכלה קרי לד העליון. הלחמית שעושין בבית

י וניעור י

ברבי צדוק אומר משיראו מפיפיות מאי מפיפיות אמר רב יהודה אמר שמואל משום ר' אליעזר ברבי צדוק כך היו מפרשין בירושלים כפרידה © שכורעת להטיל מימיה ונראית פיקה מתוך פיקה: אמר רב הונא שמעתי שתי פיקות אחת של שתי ואחת של ערב ואין לי לפרש כי אתא רב דימי אמר רבי יוחנן שלש פיקות שמעתי אחת של שתי ואחת של ערב ואחת של פיקה גדולה של סקאין ואין לי לפרש כי אתא רבין פירשה משמיה דרבי יוחנן של אשה כשל שתי של בהמה כשל ערב פיקה גדולה של סקאין יי כדתנן ייגוש הבא מבית הפרם מארץ העמים שיעורו כפיקה גדולה של םקאין שהוא כחותם המרצופין וישנו בצד העליון של מגופת החבית הלחמית אמר ריש לקיש משום רבי יהודה נשיאה יהלוקח ציר מעם הארץ משיקו במים ומהור יו ממה נפשך אי מיא רובא נינהו כיון דעביד להו השקה מהרי להו ואי רובא ציר נינהו 🔊 ציר לא בר קבולי מומאה הוא מאי איכא משום הגך מיעומא דמיא הגך במלו להו ברובא אמר רבי ירמיה לא שנו אלא למבול בהן פיתו

אבל לקדירה לא ים מצא מין את מינו

שמעתא אמר ליה אביי וכי מומאה

שבמלה חזרה וניעורה א"ל ואת לא

תסברא "והתנן סאה תרומה ממאה שנפלה

יתיב רב דימי וקאמר להא

דר׳ אליעזר בן יעקב לא דייקא כלל

לר׳ שמעון דבטל כשהוליאוהו בספל לבית החיצון כדאמר בנדה

פ' המפלח (דף כו.) מ"מ לא אשכח אמרו דבר אחד אלא מר' אליעזר

בן יעקב ור׳ שמעון דלשניהם בטל בתחלת לידה יח ואע"ג י דמילתא

דבטל אלא דרבי חייא הוא דקאמר הכי י"ל דתני ר' חייא דקאמר היינו שהיה שונה בו במילתיה דרבי אליעזר בן יעקב דאינה מטמאה במגע ולא במשח והכי חיתה בהדיה בתוספתה: שיעגילו ראש כפיקה. הא

דתנן בפ' המקשה (חולין ד' ע:) בהמה שמת עוברה במעיה והושיט הרועה ידו יש טהור כשלא העגיל כפיקה וכן אידך דקתני התם סאשה שמת ולדה במעיה ופשטה החיה כו׳ האשה טהורה עד שינא הולד ומשמע בנת' דנוכורה משום דהוים נוומהה בלועה והחיה טמאה שמא יוציא ולד ראשו חוץ לפרוזדור ולאו אדעתה כשלא העגיל ראש כפיקה נמי איירי דאין לומר דלעולם הוי ם כפיהה וקודם פתיחת הקבר דהא לא מטמא אלא גזירה שמא יוליא ראשו חוץ לפרוזדור משמע דקודם לכן טהורה אע"ג דפתיחת הקבר הוא קודם לכן דהא ביניאת ראש חוץ לפרוזדור הוי כילוד לגמרי: בצד העדיון שד מגופת החבית. יש נאותה מגופה כעין בית יד שעושין לאו לאוחוה והוא עגול כעין אותה שקורין פיל מיי"ל בלע"ו: הנך מיעומא דמיא במידן להו ברובא. ולא דמי לשאר איסורין כם שהוא בנותן טעם דלא אתמר טעם כעיקר לענין טומאה וכן נבילה בטילה בשחוטה לענין טומאה אפיי חזר ונתבשל הכל ביחד: במידי להו ברובא. ואפי׳ היו מחלה על מחלה מ״מ מטעם דלא בטל סלקא להו השקה: אבל לקדירה לא מצא מין את מינו וניעור. לא דמי יגו

להא דאמרינן בפרק גיד הנשה (חולין דף ק: ושס) ובפרק הקומן רבה (מנחות דף כג.) ובפ' בתרא דע"ו (דף עג.) סלק את מינו כמי שאינו ושחינו מינו רבה עליו ומבטלו דהתם אין מינו נאסר אלא מכח האיסור שנתערב ידו ואי אפשר להבדילו ובכ"מ שישנו היתר הוא לפיכך שייך לומר סלק אבל היכא דמינו עלמו מטמא מחמת מגע מים הטמאים אין

שייך לומר בו סלק: וניעור. פירש הקונט׳ שהמים יח חוזרים ורבים על הליר

למאה ומטמאין אותו ולא דק דליר לאו בר קבולי טומאה הוא אלא זהו ניעור דמקמי הכי בטל הליר מן המים טומאת משקין מחמת רוב ליר ועכשיו שהמים ניעורו לכמו שהן תחלה קודם שנתערבו בליר: יתיב רב דימי וקאמר להא שמעתא בו'. הקשה הרב רבי אפרים דהכא אית ליה לרב דימי דאפילו טהרה עוררת טומאה ובפ׳ בתרא דע״ז (דף עג.) אית ליה דאפי׳ איסור אין עורר איסור דקאמר המערה

מיא סלקא להו השקה דהוי כמי שזרען וחוזר ונוטלן דזריעה מטהרה מטומאה דתנן (תרומות פ"מ מ"ז) שחילי תרומה שנטמאו ושתלן טהורין בחשובת רבינו גרשון מצאתי כך: ציר לאו בר קבולי טומאה. דזיעה בעלמא הוא שיוצאה מן הדגים כשמולחין אותן: משום הך מיעוטא דמיא. דמקבלי טומאה והשקה לא מהניא להו הואיל ורובא זיר ובאוכל לא סלקא השקה בטלי להו ברובא ולא הוי הציר טמא: לא שנו. דבטלו ברוב ומותר הליר אלא לטבל פיתו: אבל. לתקן את הקדירה אסור שהמים שבתוך הליר מולאין מים שבקדירה ומלטרפין יחד ורבין על הליר ומטמאין אותו: מלא מין אם מינו וניעור. מתורת ביטול וחוזר שו לטומאה: להאי שמעסא. דרבי ירמיה:

. לטבל בהן באותו ציר פיתו: אבל לקדרה. שאם רוצה ליתן הציר בקדרה לא בטלי מיעוטא דמיא לגבי ציר: דמצא מין את מינו וניעור

כלומר מיעוט המים שבציר מטמאיז המים שבקדרה ונתחברו ונעשו רוב וניעור מתורת ביטול. האי ניעור הוא כמו נסתלק:

יהיו זמנו שי בניקו באבן שהנשים מתחילות לכרון עליה את הסיסין: של שתי קטן ושל ערב גדול: פיקה מתוך פיקה. עגול מתוך עגול כנראה בנקבה: פיקה גדולה. פקעית גדולה: של סקאין. שחוטי השק

הלחמים. כלומר שישנו לחותו חותם

יח א מיי׳ פ״ד מהל׳ בכורות הלי"ב טוש"ע יו"ד סימן ים ב מיי׳ פכ״ה מהלי טומאת מת הל״י: טומחת מת הכיי: ב ג מיי' [שם] ופ"י מהל' איסורי ביאה הלי"ד:

טומאת מת הל"ג: בג ו מיי מייי רי טומאת אוכלין הל״ה:

שימה מקובצת

ל) אומר נימוק הולד עד: כ) כפרדה זו שכורעת: ג) תיבת של נמחק: דן וטהור מאי טעמא ממה נפשר אי וובא מיא נינווו: טן נינווו ולא קא נגע השקה במיא ציר: ו] ניכר בו הס״ד: ו] ואעפ״כ הבית טמא דשמא לא נימק עד שיצא וקודם שבטל טמא את הבית הס"ד: ז אומר נימק הולד עד שלא יצא. ומוקמינן: עז המפלת. ואע"ג דלרבנן נמי אית להו בטל ברוב כדקתני התם אי אתם מודים . שאם הוציאו את המת לכית שאם הוציאו און המוד לבית החיצון שבית החיצון טהור מיהו ראב"י ור"ש אמרו דבר אחד דאע"ג דלא הזיזוהו ממקומו אמרו בטל ועד שלא יצא כמו כן כדתני ר׳ שלא יצא כמו כן כרותי די חייא בראב"י אינה מטמא לא במגע ולא במשא: ק בוקעת ויוצאה וההיא פתיחת תיבות והוא הדין . נמחק: י**ו**] מה״ד כפיקה של: יגן הקבר כשל שתי הס' ומה"ד של בהמה פתיח הקבר של: ידן מגע ש נבלה: טון שקין של גמי: טוז וחוזר ומטמא הס"ד: יון דרבנן נמי מודו: יתן לידה בלא שום מעשה דאע"ג דלא הויא (הן) [בהן] מ"מ סבר בטל ברוב אבל רבנן לא סבירי ליה ביטל ברוב אלא ע"י מעשה שהוציאו לבית החיצון ומש״ה לא מייתי להו ואע״ג: יען ידו כו׳ טהור כשלא העגיל ראש: כן הוי כשהעגיל כפיקה: לה) שעושין כדי לאוחזה כרי שקורין פימייל אות לי נמחק: לכן איסורין שהן בנותן טעם דלא אתרבי טעם כעיקר: כגן לא דמי. עיין בתו' דף כב ע"ב: לד] שנתערב בו ואי: ים שהמים רבו חוזרים:

רבינו גרשום (המשך)

הן עבין: גוש הבא. מקרקע של בית הפרס: ומארץ העמים. כבית הפרס דמי (כיון) שיעורו כפיקה גדולה חיישינון שמא יש (בו) באותו] עפר עצם כשעורה: הקצר של מעלה הוא כפיקה גדולה: הלחמית שעושין בבית לחם. מקום הוא: כיון דעבדו להו השקה טהור ממה שנטמא בידי עם הארץ: ציר לאו בר קבולי : טומאה. דזיעה בעלמא הוא מאי איכא. למיחש: אי משום הנך מיעוטא דמיא דאית ביה דבעי השקה ולא מועיל לה דביעוטא הוא נוכיד להו מיא לציר ואייתו ועביד להו מיא לציר ואייתו ליה טומאה ליכא למימר דהנך מיא בטיל להו ברובא.